
LETOVI PRIVATNIH OSOBA KOJE DIJELE TROŠAK LETA

Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2023-002

Lista revizija:

Broj revizije: 0 / 21. 06. 2023.

Pokretač: Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu Agencija)

1 Područje primjene

- 1.1. Ova Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti (u daljnjem tekstu: Naredba) primjenjuje se na sljedeće zapovjednike zrakoplova na koje se primjenjuje Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 2018/1139 (EASA zrakoplovi):
 - a) zapovjednike aviona i helikoptera koji nisu kompleksni zrakoplovi, a koji provode letove privatnih osoba koje dijele trošak, uključujući i zapovjednika zrakoplova, a broj osoba koje dijele trošak ograničen je na najviše šest,
 - b) zapovjednike balona, a koji provode letove privatnih osoba koje dijele trošak, uključujući i zapovjednika zrakoplova, a broj osoba koje dijele trošak ograničen je na najviše četiri, i
 - c) zapovjednike jedrilica koji provodi letove privatnih osoba koje dijele trošak, uključujući i zapovjednika zrakoplova.
- 1.2. Ova Naredba primjenjuje se na pravnu ili fizičku osobu sa poslovnim nastanom u Republici Hrvatskoj, koja obavlja uslugu oglašavanja letova privatnih osoba koje dijele troškove leta (u daljnjem tekstu: platforma).
- 1.3. U Republici Hrvatskoj operatorima treće zemlje zabranjeno je provođenje letova privatnih osoba koje dijele trošak leta.

2 Osnova za izdavanje Naredbe

Članak 5. stavak 15. Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ br. 69/09 , 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14)

3 Referentne smjernice

Nema.

4 Svrha Naredbe

Svrha ove Naredbe jest definiranje dodatnih uvjeta za izvođenje letova privatnih osoba koje dijele trošak leta, kako je propisano:

- člankom 6. stavkom 3. točkom (a) Uredbe Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. listopada 2012. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena (dalje u tekstu Uredba (EU) 965/2012),
- člankom 3. stavkom 2. točkom (a) Uredbe Komisije (EU) 2018/395 od 13. ožujka 2018 o utvrđivanju detaljnih pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena (dalje u tekstu Uredba (EU) 2018/395), i
- člankom 3. stavkom 2. točkom (a) Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2018/1976 od 14. prosinca 2018 o utvrđivanju detaljnih pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena (dalje u tekstu (EU) 2018/1976).

5 Definicije i skraćenice

- a) **EASA** zrakoplov – zrakoplov kojeg je certificirala Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) ili je njegov dizajn tipa validirala na temelju certifikacije provedene u zemlji dizajna.
- b) **Izravan trošak** – trošak nastao u vezi s letom, ograničen isključivo na gorivo, ulje, aerodromske pristojbe, naknadu za najam zrakoplova i kisik, kako je primjenjivo.
- c) **Jednaki udjeli** – ukupni izravni troškovi leta ravnomjerno podijeljeni između svih osoba u zrakoplovu, uključujući i zapovjednika zrakoplova.
- d) **Letovi privatnih osoba koje dijele trošak leta** – letovi na kojima zapovjednik zrakoplova u cilju smanjenja troškova planiranog leta, dijeli izravne troškove proporcionalno s ostalim osobama u zrakoplovu.
- e) **Neizravni trošak** – trošak koji ne smije biti uključen u dijeljenje troškova npr. održavanje zrakoplova, dobrovoljno i/ili obvezno osiguranje, amortizacija zrakoplova i slično.
- f) **Putnik** – osoba koja sudjeluje u dijeljenju izravnih troškova, a nije zapovjednik zrakoplova.
- g) **Trošak rezervacije** – naknada koju naplaćuje platforma, a plaćaju putnici u zrakoplovu.
- h) **Platforma** – pravna ili fizička osoba koja je posrednik između putnika i zapovjednika zrakoplova za dijeljenje troškova letova privatnih osoba te obavlja uslugu oglašavanja letova privatnih osoba koje dijele troškove leta.

6 Zahtjevi

6.1 Zahtjevi za zapovjednika zrakoplova

- 6.1.1 Broj osoba u zrakoplovu koje dijele trošak ograničen je do najviše:
 - a) 6 osoba u avionu i helikopteru, i
 - b) 4 osobe u balonu.
- 6.1.2 Pri izvođenju letova privatnih osoba koje dijele izravan trošak, zapovjednik zrakoplova sa putnicima može podijeliti samo izravne troškove leta, kako su isti definirani točkom 5. ove Naredbe.
- 6.1.3 Iznos izravnih troškova mora biti podijeljen na jednake udjele s brojem osoba koje se prevoze, a što uključuje i zapovjednika zrakoplova.
- 6.1.4 Iznimno od točke 6.1.3 ove Naredbe, zapovjednik zrakoplova može platiti više od jednakog udjela.
- 6.1.5 Zapovjednik zrakoplova ne smije biti zaposlen kao pilot niti smije biti ugovorna strana u ugovoru o pružanju usluga s operatorom zrakoplova s kojim izvodi predmetne letove.
- 6.1.6 Zapovjednik zrakoplova mora informirati putnike da letovi privatnih osoba koje dijele trošak leta ne zadovoljavaju standarde komercijalnog zračnog prijevoza (CAT).
- 6.1.7 Zapovjednik zrakoplova ne smije stvarati profit od predmetnog leta.

6.2 Zahtjevi za platformu

- 6.2.1 Platforma koja oglašava letove privatnih osoba koje dijele troškove leta mora imati poslovni nastan u Republici Hrvatskoj, sukladno primjenjivim propisima Republike Hrvatske.
- 6.2.2 Platforma mora osigurati da je putnik upoznat i da je prihvatio uvjete pružanja usluge letova privatnih osoba koje dijele izravne troškove leta, a koji moraju sadržavati najmanje sljedeće informacije:
 - a) Let se obavlja prema propisima o dijeljenju troškova leta i ne podliježe istim sigurnosnim standardima koji vrijede za operatore u komercijalnom zračnom prijevozu,
 - b) Za zrakoplov nije propisana obaveza da se zrakoplov održava u skladu s istim standardima plovidbenosti koji vrijedi za operatore u komercijalnom zračnom prijevozu, i
 - c) Zapovjednik zrakoplova nema obavezu posjedovati dozvolu profesionalnog pilota već može imati i dozvolu privatnog pilota.

- 6.2.3 Platforma mora pružiti putnicima točne informacije glede obveznog osiguranja odgovornosti za svaki let koji je reguliran ovom Naredbom.
- 6.2.4 Platforma mora na svojim mrežnim stranicama omogućiti pilotima dostupnost listama provjera, smjernicama i uputama o najboljoj praksi sigurnosti.
- 6.2.5 Platforma mora pružiti putnicima točne i značajne informacije o tipu zrakoplova kojim se leti i trenutnom iskustvu i kvalifikacijama pilota.
- 6.2.6 Platforma mora omogućiti pilotima internetski forum u cilju promocije sigurnosti i razmjene najbolje prakse.
- 6.2.7 Na zahtjev Agencije, platforma mora objaviti na svojim mrežnim stranicama promotivne materijale Agencije i EASA-e u cilju promocije sigurnosti.
- 6.2.8 Platforma mora u specifikacijama ukupnih troškova za predmetni let odvojiti trošak rezervacije od izravnih troškova.
- 6.2.9 Platforma mora u specifikacijama troškova prikazati trošak koji plaća putnik proporcionalno broju osoba u zrakoplovu.
- 6.2.10 Platforma mora u slučaju događaja povezanog sa sigurnošću na letu privatnih osoba s dijeljenim troškovima obavijestiti Agenciju o predmetnom događaju.
- 6.2.11 Platforma mora čuvati zapise o letu najmanje 24 mjeseca od datuma leta i treba ih predložiti na uvid kada to zatraži Agencija.
- 6.2.12 Platforma mora čuvati sljedeće zapise o svakom letu:
 - a) Datum leta,
 - b) Tip i registracije zrakoplova,
 - c) Ime, prezime i broj dozvole zapovjednika zrakoplova,
 - d) Vrijeme i mjesto polijetanja i slijetanja,
 - e) Rezervacije putnika iz kojih je vidljiv broj putnika na letu,
 - f) Račune izdane putnicima za obavljeni let,
 - g) Specifikacije ukupnih troškova leta, i
 - h) Izjavu o prihvaćanju uvjeta o pružanju usluge letova privatnih osoba koje dijele troškove leta.

7 Osiguranje primjene propisa

Platforma koja danom stupanja na snagu ove Naredbe na teritoriju Republike Hrvatske već obavlja aktivnosti regulirane ovom Naredbom mora se u roku od 60 dana uskladiti sa zahtjevima iz ove Naredbe i o tome bez odgađanja izvijestiti Agenciju pisanim putem.

8 Stupanje na snagu

Ova Naredba stupa na snagu danom objave na službenoj web stranici Agencije.

U Zagrebu, 21. 06. 2023. godine

Za Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo:

Direktor:

Marin Puh

